

UPDATE

HANDHAVING EN OPENBARE ORDE

november_2024

Onder redactie van:

Chantal van Mil

Advocaat
024 - 381 83 12
c.van.mil@hekkelman.nl

Franc Pommer

Advocaat
024 - 382 83 89
f.pommer@hekkelman.nl

1. Preventieve handhaving niet mogelijk omdat geen concrete handelingen voor illegale verhuur zijn verricht.

[ABRvS 27 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4868](#)

De omstandigheid dat een potentiële overtreder een voornemen tot overtreding kenbaar maakt en het in zijn macht ligt dat voornemen uit te voeren is onvoldoende voor preventief handhaven. Niet is gebleken van enige concrete handelingen waaruit de overtreding op korte termijn blijkt.

[lees verder...](#)

2. Verhuisde verzoeker om handhaving heeft ondanks gestelde schade geen procesbelang meer.

[ABRvS 13 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4617](#)

Inmiddels verhuisde verzoeker om handhaving stelt nog procesbelang te hebben vanwege schade door gederfd woongenot, waardedaling van zijn verkochte woning en advocaatkosten. Procesbelang kan volgens de Afdeling blijven bestaan wanneer tot op zekere hoogte aannemelijk wordt gemaakt dat de gestelde schade daadwerkelijk als gevolg van de bestuurlijke besluitvorming is geleden. Verzoeker is daar niet in geslaagd. Ook gemaakte advocaatkosten zijn geen reden voor procesbelang omdat aan verzoeker een proceskostenvergoeding is toegekend.

[lees verder...](#)

3. Last tot beëindigen illegale bewoning niet onduidelijk. In algemene zin voldoende duidelijk wat van overtreder wordt verwacht.

[ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4502](#)

Opgelegde last tot beëindiging van bewoning van bedrijfspand en terugbrengen naar vergunde staat is volgens overtreder onduidelijk omdat in de last zowel wordt vermeld dat het gaat om een drietal zelfstandige wooneenheden als een tweetal zelfstandige wooneenheden en onduidelijk is in welke staat het gebouw moet worden teruggebracht. De Afdeling oordeelt dat de last niet onduidelijk is omdat in de last in algemene zin staat dat de bewoning van het pand moet worden beëindigd en voldoende duidelijk is wat de overtreder moet doen om aan de last te voldoen.

[lees verder...](#)

4. Handhaving kozijnen monument niet onevenredig. Beroep op duurzaamheid en financiële gevolgen slaagt niet.

[ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4501](#)

Handhaving van illegaal geplaatste kunststof kozijnen aan monument is niet onevenredig. Het college verwees terecht naar prioritering in zijn handhavingsstrategie en precedentwerking wanneer zou worden afgezien van handhaving. Overtreder wijst tevergeefs op duurzaamheid en financiële gevolgen van handhaving.

[lees verder...](#)

5. Demonstratie vanwege veiligheidsrisico's niet op de Dam, maar op een alternatieve locatie.

[Rechtbank Amsterdam 29 november 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:7389](#)

De voorzieningenrechter oordeelde dat het demonstratierecht een fundamenteel recht is, maar in uitzonderlijke gevallen beperkingen mogen worden opgelegd als er een reële vrees voor wanordelijkheden bestaat. De burgemeester wees op recente spanningen tussen pro-Israël en pro-Palestina groepen, drukte in de stad rond Sinterklaasinkopen, en de beperkte mogelijkheden voor crowdcontrol op de Dam. Alternatieve locaties bieden betere beheersbaarheid. De voorzieningenrechter achtte de verplaatsing van de demonstratie gerechtvaardigd en wees het verzoek van de demonstranten om de Dam als startlocatie te gebruiken af. Het besluit van de burgemeester is rechtmatig omdat het belang om wanordelijkheden te voorkomen zwaarder weegt dan het recht om op de Dam te demonstreren.

[lees verder...](#)

6. Artikel 13b Opiumwet. Noodzaak tot sluiting van de woning nog niet volstrekt duidelijk.

[Rechtbank Limburg 28 november 2024, ECLI:NL:RBLIM:2024:8728](#)

De voorzieningenrechter acht het van belang dat de nadere informatie van de NFI en de politie wordt afgewacht, voordat overgegaan wordt tot sluiting van de woning. Hoewel de voorzieningenrechter het aannemelijk acht dat in de woning een handelshoeveelheid hard drugs (meer dan 0,5 gram netto) is aangetroffen benadrukt hij dat het exacte netto gewicht nog niet vaststaat, nu alleen het bruto gewicht (5,2 gram inclusief verpakking) bekend is. Dit is relevant, omdat een beperkte overschrijding van de 0,5 gram-grens niet automatisch tot sluiting van de woning hoeft te leiden; de omvang van de overschrijding kan invloed hebben op de noodzaak en evenredigheid van de maatregel. In de bezwaarprocedure wordt meer duidelijkheid verwacht op basis van NFI-resultaten.

[lees verder...](#)

7. Terechte weigering alcoholvergunning wegens slecht levensgedrag.

[ABRvS 28 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4906](#)

De voorzieningenrechter heeft in deze uitspraak voorlopig geoordeeld dat de burgemeester terecht een horecavergunning heeft geweigerd op grond van de Alcoholwet. Uit artikel 27, eerste lid, onder a, en artikel 8, eerste lid, onder b, van de Alcoholwet mogen leidinggevendenden, namelijk niet van slecht levensgedrag zijn. Op basis van diverse antecedenten, waaronder ernstige incidenten uit 2021-2024 en eerdere feiten uit 2010 en 2020, heeft de burgemeester voldoende grond om de vergunning te weigeren. Dat sommige incidenten mogelijk niet volledig meetellen, doet hieraan geen afbreuk. Interessant is dat de aanvrager zelf erkent dat er sprake is van valsheid in geschrifte bij het invullen van het bibob vragenformulier.

[lees verder...](#)

8. De burgemeester heeft de vergunningaanvragen voor de exploitatie van café de Bruine Boon terecht afgewezen op grond van de Wet bibob.

[ABRvS 20 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4670](#)

De burgemeester van Leiden weigerde een vergunning van op basis van de Wet bibob vanwege vermoedens van valsheid in geschrifte en ernstig gevaar voor misbruik van de vergunning voor strafbare feiten (art. 3, zesde lid, Wet bibob en artikel 3 eerste lid, de a-grond, de b-grond, van de Wet bibob). Aanvrager liet essentiële informatie op bibob vragenformulieren weg. Daarnaast werd vastgesteld dat de bestuurder, betrokken was bij strafbare feiten en belastingontduiking, hetgeen financieel voordeel opleverde. De Afdeling oordeelde dat de weigering gerechtvaardigd en evenredig was. Het is, inherent aan de weigering van de vergunning dat het betreffende horecabedrijf niet kan worden uitgebaat en dat dit ertoe kan leiden dat het moet worden verkocht. Anders dan aanvrager beoogt, is het niet zo dat deze weigering per definitie in de weg staat aan een toekomstige vergunningverlening.

[lees verder...](#)

9. Sluiting woning op grond van de Apv vanwege de aanwezigheid van een illegale seksinrichting.

[Rechtbank Rotterdam 13 november 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:11154](#)

Verzoek om een voorlopige voorziening vanwege een woningsluiting. De woning is door de burgemeester gesloten op grond van de APV vanwege de aanwezigheid van een illegale seksinrichting. Verzoeker is als huurder verantwoordelijk voor wat er in zijn woning gebeurt. Ondanks de grote gevolgen van de sluiting is de sluiting niet onevenwichtig. Verzoeker is als huurder zelf verantwoordelijk voor wat er in zijn woning gebeurt als hij zijn woning beschikbaar stelt aan een derde, ook als hij afwezig is. Het had op zijn weg gelegen om te controleren wat er in zijn woning gebeurde tijdens zijn afwezigheid. In die zin kan verzoeker een verwijt worden gemaakt van het feit dat hij een kennis heeft toegelaten in zijn woning die daar vervolgens een illegale seksinrichting heeft ingericht.

[lees verder...](#)

10. Woningssluiting artikel 13b Opiumwet, noodzakelijk en evenredig. De woning tijdens sluitingsperiode van 6 maanden gesloopt. Sluiting daarom niet meer aan de orde.

[ABRvS 13 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4612](#)

De Afdeling oordeelt in deze uitspraak dat de burgemeester op basis van het Damoclesbeleid de sluiting van de woning voor zes maanden terecht noodzakelijk heeft geacht, gelet op de aangetroffen hard- en softdrugs, verboden wapens, en aanwijzingen van drugshandel vanuit de woning. De belangen van het gezin, waaronder de minderjarige kinderen, zijn meegewogen, maar wegen niet zwaarder dan het algemeen belang. Inmiddels is de woning afgebroken, waardoor de sluiting niet meer aan de orde is.

[lees verder...](#)

11. Uitspraak Hoge Raad over de formele rechtskracht van een besluit van een bestuursorgaan in het strafrecht.

Hoge Raad 12 november 2024, ECLI:NL:HR:2024:1621

De Hoge Raad benadrukt in dit arrest dat de formele rechtskracht van bestuursrechtelijke besluiten in het strafrecht als uitgangspunt geldt. Dit betekent dat een besluit van een bestuursorgaan – waartegen een bestuursrechtelijke rechtsgang openstond of had opengegaan, maar niet is benut – in beginsel bindend is voor de strafrechter. Deze formele rechtskracht bevordert de rechtszekerheid en voorkomt tegenstrijdige uitspraken, terwijl het tevens een duidelijke taakverdeling. Alleen onder twee bijzondere omstandigheden kan die formele rechtskracht worden doorbroken.

[lees verder...](#)

12. Boerenprotesten, verbod met landbouwvoertuigen te demonstreren niet in strijd met EVRM.

ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4479

FDf betoogt dat de opgelegde beperking - het verbod om met landbouwvoertuigen de weg op te gaan om te demonstreren - in strijd is met artikel 11 van het EVRM. De Afdeling oordeelt dat het tijdelijke verbod op demonstreren met landbouwvoertuigen in Groningen in juli 2020 gerechtvaardigd was. Het diende legitieme doelen zoals bescherming van gezondheid, verkeersveiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden. De beperking was proportioneel, noodzakelijk, en geschikt, mede gezien het onvoorspelbare en gevaarlijke karakter van de demonstraties. Alternatieven waren niet haalbaar, en andere vormen van demonstreren bleven toegestaan.

[lees verder...](#)

PLATFORM

Handhaving en toezicht in de fysieke leefomgeving

Als lid van dit landelijke platform is jouw organisatie voor **749,-** per jaar verzekerd van exclusieve toegang tot actuele kennis, innovatie en intervisie op het vlak van handhaving en toezicht.

[lees verder...](#)

1. Preventieve handhaving niet mogelijk omdat geen concrete handelingen voor illegale verhuur zijn verricht.

[ABRvS 27 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4868](#)

De omstandigheid dat een potentiële overtreder een voornemen tot overtreding kenbaar maakt en het in zijn macht ligt dat voornemen uit te voeren is onvoldoende voor preventief handhaven. Niet is gebleken van enige concrete handelingen waaruit de overtreding op korte termijn blijkt.

“5.1 Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 6 april 2016, ECLI:NL:RVS:2016:935), volgt uit artikel 5:7 van de Awb dat een besluit tot het opleggen van een preventieve last onder dwangsom slechts kan worden genomen als zich een gevaar voordoet van een overtreding van een concreet bij of krachtens de wet gesteld voorschrift die met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal plaatsvinden. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank terecht heeft geconcludeerd dat die situatie zich hier niet voordoet. De omstandigheden dat [appellant A] en [appellant B] te kennen hebben gegeven voornemens zijn de molen te verhuren voor recreatief verblijf en dat het in hun macht ligt om dat voornemen uit te voeren, is daartoe onvoldoende. Zoals het college onbetwist naar voren heeft gebracht, is niet gebleken van enige concrete handelingen waaruit blijkt dat de molen op korte termijn recreatief zou worden verhuurd.”

2. Verhuisde verzoeker om handhaving heeft ondanks gestelde schade geen procesbelang meer.

ABRvS 13 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4617

Inmiddels verhuisde verzoeker om handhaving stelt nog procesbelang te hebben vanwege schade door gederfd woongenot, waardedaling van zijn verkochte woning en advocaatkosten. Procesbelang kan volgens de Afdeling blijven bestaan wanneer tot op zekere hoogte aannemelijk wordt gemaakt dat de gestelde schade daadwerkelijk als gevolg van de bestuurlijke besluitvorming is geleden. Verzoeker is daar niet in geslaagd. Ook gemaakte advocaatkosten zijn geen reden voor procesbelang omdat aan verzoeker een proceskostenvergoeding is toegekend.

“6. Het college heeft bij besluit van 22 februari 2023 ter uitvoering van de aangevallen uitspraak opnieuw beslist op het door [wederpartij] gemaakte bezwaar. Het college heeft in dat besluit het bezwaar van [wederpartij] kennelijk niet-ontvankelijk verklaard. Het college heeft aan dit besluit ten grondslag gelegd dat [wederpartij] geen procesbelang meer heeft bij een inhoudelijk besluit op zijn bezwaar omdat hij zijn woning aan de [locatie 2] heeft verkocht en inmiddels ook is verhuisd. Dit besluit wordt ingevolge artikel 6:19, eerste lid, van de Awb, gelezen in samenhang met artikel 6:24, van rechtswege geacht onderwerp te zijn van dit geding. Dat wil zeggen dat van de zijde van [wederpartij] van rechtswege een beroep tegen dit besluit is ontstaan, aangezien daarbij niet aan zijn bezwaren tegemoet is gekomen.

7. [wederpartij] betwist dat hij geen procesbelang meer heeft bij een inhoudelijk oordeel in deze procedure. Hij heeft hierover aangevoerd dat hij schade heeft geleden door de overlast en het gederfde woonge-

not vanwege de onrechtmatig geplaatste hekwerken en doordat hij zijn woning uiteindelijk heeft verkocht, met daarnaast de illegale hekken. Verder stelt [wederpartij] schade te hebben geleden vanwege advocaatkosten en de uren tijd die hij zelf in de zaak heeft gestoken.

7.1. Vast staat dat [wederpartij] geen eigenaar meer is van de naast het perceel gelegen woning aan de [locatie 2] en inmiddels is verhuisd. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen, in bijvoorbeeld de uitspraak van 19 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1927, kan procesbelang bestaan indien betrokkene stelt schade te hebben geleden ten gevolge van de bestuurlijke besluitvorming. Daartoe is vereist dat tot op zekere hoogte aannemelijk wordt gemaakt dat de gestelde schade daadwerkelijk als gevolg van deze bestuurlijke besluitvorming is geleden. Naar het oordeel van de Afdeling heeft [wederpartij] de gestelde schade door de overlast, het gederfde woongenot en de lagere verkoopprijzen van de woning niet aannemelijk gemaakt.

Het college heeft in de door [wederpartij] gestelde proceskosten in deze procedure terecht ook geen reden gezien om een belang voor [wederpartij] aan te nemen bij een inhoudelijk besluit op zijn bezwaar. Zoals het college terecht in aanmerking heeft genomen, heeft de rechtbank in de aangevallen uitspraak een proceskostenveroordeling uitgesproken voor de gemaakte proceskosten in bezwaar en beroep. Naar het oordeel van de Afdeling is voor een aanvullende vergoeding van de gestelde advocaatkosten geen plaats.

Gelet hierop heeft het college zich terecht op het standpunt gesteld dat het belang van [wederpartij] bij een inhoudelijke beoordeling van het door hem gemaakte bezwaar is vervallen.

Het betoog slaagt niet.”

3. Last tot beëindigen illegale bewoning niet onduidelijk. In algemene zin voldoende duidelijk wat van overtreder wordt verwacht.

[ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4502](#)

Opgelegde last tot beëindiging van bewoning van bedrijfspand en terugbrengen naar vergunde staat is volgens overtreder onduidelijk omdat in de last zowel wordt vermeld dat het gaat om een drietal zelfstandige wooneenheden als een tweetal zelfstandige wooneenheden en onduidelijk is in welke staat het gebouw moet worden teruggebracht. De Afdeling oordeelt dat de last niet onduidelijk is omdat in de last in algemene zin staat dat de bewoning van het pand moet worden beëindigd en voldoende duidelijk is wat de overtreder moet doen om aan de last te voldoen.

“Onduidelijkheid last

12. [appellanten] betogen dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de last die is opgelegd aan [appellant A] voldoende duidelijk is. In dat verband wijzen zij er allereerst op dat in het besluit zowel staat dat het pand zonder omgevingsvergunning is verbouwd tot “een drietal zelfstandige wooneenheden”, als dat het gaat om “een tweetal zelfstandige wooneenheden”. Daarnaast bepaalt de last dat het bedrijfspand dient te worden teruggebracht in de staat waarin deze bij de bouwvergunning van 29 juni 1981 is vergund. In deze bouwvergunning zijn echter twee toiletten en, in wooneenheid 1, een keuken toegestaan. Het feit dat deze keuken volgens de last verwijderd dient te worden, leidt volgens hen tot verwarring.

12.1. De last die is opgelegd aan [appellant A] luidt:

“U dient binnen twaalf weken na de verzenddatum van dit besluit:

(1) de bewoning van het bedrijfspand op het perceel [locatie] in Leimuiden, kadastraal bekend als gemeente Leimuiden, sectie A, perceelnummer 3828, te (laten) beëindigen en beëindigd te houden; en

(2) het bedrijfspand op het perceel [locatie] in Leimuiden, kadastraal bekend als gemeente Leimuiden, sectie A, perceelnummer 3828, terug te brengen in de staat zoals deze bij bouwvergunning van 29 juni 1981 is vergund (zie bijlage VII). Om het strijdige gebruik te beëindigen dienen alle roerende zaken die samenhangen met het gebruik van het bedrijfspand als wooneenheid/wooneenheden te worden verwijderd uit het bouwwerk en dienen daaruit verwijderd te blijven. Daarnaast dienen ook de zonder vergunning aangebrachte woonvoorzieningen, zoals keuken, douche, bad, toilet, welke de

gebouwen geschikt maken voor bewoning te worden verwijderd en verwijderd te blijven uit het bedrijfspand. Om precies te zijn dient uit wooneenheid 1 de keuken, het bad en toilet te worden verwijderd en uit wooneenheid 2 de keuken, douche en wc en uit wooneenheid 3 de douche. Deze voorzieningen dienen ook verwijderd te blijven. Het toilet in wooneenheid 3 is bij de bouwvergunning van 29 juni 1981 reeds vergund. Deze behoeft dan ook niet te worden verwijderd.”

12.2. De Afdeling ziet in wat [appellanten] hebben aangevoerd geen aanleiding voor het oordeel dat de last die is opgelegd aan [appellant A] onvoldoende duidelijk is. Daartoe overweegt de Afdeling als volgt.

De Afdeling volgt [appellanten] niet in hun stelling dat het besluit tot verwarring leidt omdat bij het onderwerp op p.1 van het besluit staat dat het gaat om “een drietal zelfstandige wooneenheden”, terwijl bij het onderwerp op de daarop volgende pagina's staat “een tweetal zelfstandige woonruimten”. In de last, onder 1, staat immers in algemene zin dat de bewoning van het pand moet worden beëindigd. Gelet daarop is het niet relevant of het dan gaat om twee of om drie woonruimten.

Daarnaast houdt de last onder 2 in de kern in dat het pand moet worden teruggebracht in de staat zoals deze bij de bouwvergunning van 29 juni 1981 is vergund. Hierbij wordt in de last verwezen naar een bijlage, waarin de verbeeldingen van deze bouwvergunning zijn opgenomen. Naar het oordeel van de Afdeling is hiermee voldoen-

de duidelijk wat [appellant A] moet doen om aan de last te voldoen. Wat betreft het toilet staat in de last dat deze in ruimte 3 mag blijven, omdat deze al eerder is vergund. Dat er op deze plek in 1981 twee toiletten zouden zijn vergund maakt dat niet anders. Voor de keuken in wooneenheid 1 geldt dat deze mag blijven als deze in overeenstemming is met de bouwvergunning. Als dit niet het geval is, moet de keuken wel verwijderd worden. Voor zover hierover onduidelijkheid bestaat, is dit het gevolg van onduidelijkheid over de feitelijke situatie van deze keuken in wooneenheid 1, en dan in het bijzonder de precieze locatie daarvan, en niet van de bewoording van de last. Deze feitelijke situatie kan evenwel door [appellanten] zelf worden vastgesteld.

De rechtbank is terecht niet tot een ander oordeel gekomen. Het betoog slaagt niet.”

4. Handhaving kozijnen monument niet onevenredig. Beroep op duurzaamheid en financiële gevolgen slaagt niet.

ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4501

Handhaving van illegaal geplaatste kunststof kozijnen aan monument is niet onevenredig. Het college verwees terecht naar prioritering in zijn handhavingsstrategie en precedentwerking wanneer zou worden afgezien van handhaving. Overtreder wijst tevergeefs op duurzaamheid en financiële gevolgen van handhaving.

“7. [appellante] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat handhaving in dit geval niet onevenredig is omdat het college redelijkerwijs heeft kunnen stellen dat meer gewicht toekomt aan het behoud van Utrechts bouwkundig cultureel erfgoed en aan het algemeen belang dat bij handhaving is gediend dan aan de door [appellante] gestelde belangen. [appellante] voert aan dat het naar schatting ten minste € 55.000,00 kost om aan de last te voldoen en dat deze kosten niet in verhouding staan tot de schade die volgens het college door de overtreding is ontstaan aan een gemeentelijk monument. Daarbij acht [appellante] van belang dat, zeker van een afstand, nauwelijks is te zien dat de kozijnen van kunststof zijn gemaakt en dat de kozijnen in de achtergevel door een schutting niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Daarnaast leidt de last tot milieuschade, omdat goede kunststof kozijnen met HR++glas moeten worden vernietigd en de woning weer teruggaat naar energielabel G. [appellante] verwijst naar een vonnis van de rechtbank Amsterdam van 2 februari 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:619, waarin de civiele rechter heeft geoordeeld dat enkel glas in een huurwoning als die waarop de betreffende vordering betrekking heeft, is aan te merken als een gebrek als bedoeld in

artikel 7:204, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW). Gelet daarop acht [appellante] de eis van het college om de kozijnen terug te brengen in de oude staat met enkel glas onredelijk. Bovendien acht [appellante] die eis in strijd met de duurzaamheidsambities van de overheid. Verder voert [appellante] aan dat zij door de handhaving en de miscommunicatie daarover van de afdeling Erfgoed van de gemeente Utrecht veel stress heeft ondervonden die tot schade aan haar gezondheid heeft geleid. Gelet hierop is handhaving onevenredig, zo betoogt [appellante]. Ten slotte voert [appellante] aan dat de angst van het college voor precedentwerking onterecht is, gelet op wat er in het advies van de commissie omgevingskwaliteit Utrecht van 11 september 2023 over de afwezigheid van precedentwerking is vermeld.

7.1. Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal bij een overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Alleen onder bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevraagd dit niet te doen. Dit kan zich

voordoen als concreet zicht op legalisatie bestaat. Verder kan handhavend optreden onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen doelen, zodat van optreden in die concrete situatie moet worden afgezien.

7.2. In het herstelbesluit heeft het college de opgelegde last niet onevenredig geacht. Het college heeft daarbij gewezen op de Handhavingsstrategie Bestaande Bouw gemeente Utrecht 2017 waarin het behoud van Utrechts bouwkundig cultureel erfgoed als doelstelling is opgenomen. Daarin staat ook dat handhavend optreden tegen strijdigheden met de Monumentenwet of Monumentenverordening een hoge prioriteit heeft. Dat duurzaamheid binnen de gemeente ook een hoge prioriteit heeft, betekent volgens het college niet automatisch dat het belang bij het behouden van de kunststof kozijnen in dit geval het zwaarste moet wegen. Volgens het college gaat er ongewenste precedentwerking uit van niet handhavend optreden tegen het gebruik van kunststof kozijnen in monumenten. Verder heeft het college gewezen op de mogelijkheid van verduurzaming van monumenten, waarbij de monumentale waarde intact wordt gelaten. Het college heeft erop gewezen dat de aanwijzing van de woning tot gemeentelijk monument niet alleen betrekking heeft op de voorgevel, maar ook op de achtergevel. Het belang dat is gediend bij het behoud van de monumentale en cultuurhistorische waarden van de woning prevaleert volgens het college boven het financiële belang van [appellante] bij het behoud van de kunststof kozijnen. De financiële gevolgen van de overtreding komen volgens het college voor rekening en risico van [appellante].

7.3. Het beroep van [appellante] op het vonnis van de rechtbank Amsterdam van 2 februari 2024 kan haar niet baten, omdat

in de voorliggende handhavingszaak geen betekenis toekomt aan artikel 7:204, tweede lid, van het BW dat betrekking heeft op de verplichtingen van de verhuurder bij een overeenkomst van huur.

7.4. De Afdeling is van oordeel dat het college terecht heeft geoordeeld dat handhaving niet onevenredig is. Zoals ook in de handhavingsstrategie van de gemeente Utrecht is opgenomen, heeft het behoud van monumenten een hoge prioriteit. Het algemeen belang dat bij dat behoud is gediend staat bij deze handhaving voorop. Dat dit algemeen belang voor [appellante] forse financiële gevolgen heeft, maakt deze handhaving niet onevenredig omdat zij zonder de benodigde vergunning aan te vragen de kozijnen heeft vervangen en deze kosten dus voor haar rekening en risico komen. Dat het terugbrengen van de kozijnen in de eerdere staat betekent dat duurzaam en energiebesparend glas en kozijnen weer moeten worden vervangen, betekent ook niet dat handhaving onevenredig is gelet op de in dit geval met handhaving te dienen doelen. Dat doel is namelijk het behoud van monumenten en dat doel wordt niet bereikt als oorspronkelijke ramen en kozijnen, die het monumentale karakter deels bepalen, steeds zouden kunnen worden vervangen door kunststof kozijnen met HR++ glas. Het betoog van [appellante] dat niet had moeten worden gehandhaafd omdat voor precedentwerking, zeker wat betreft de achtergevel, niet hoeft te worden gevreesd, slaagt ook niet. Gelet op het grote aantal monumenten in vergelijkbare omstandigheden als het pand van [appellante] heeft het college precedentwerking mee mogen wegen bij het oordeel of handhaving evenredig is. Alles afwegende betekent dit dat het college terecht geen reden heeft gezien om van handhaving af te zien.”

5. Demonstratie vanwege veiligheidsrisico's niet op de Dam, maar op een alternatieve locatie.

Rechtbank Amsterdam 29 november 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:7389

De voorzieningenrechter oordeelde dat het demonstratierecht een fundamenteel recht is, maar in uitzonderlijke gevallen beperkingen opgelegd mogen worden (reële vrees voor wanordelijkheden). De burgemeester wees op recente spanningen tussen pro-Israël en pro-Palestina groepen, drukte in de stad rond Sinterklaasinkopen, en de beperkte mogelijkheden voor crowdcontrol op de Dam. Alternatieve locaties bieden betere beheersbaarheid. De Voorzieningenrechter achtte de verplaatsing van de demonstratie gerechtvaardigd en wees het verzoek van de demonstranten om de Dam te gebruiken af. Het besluit van de burgemeester is rechtmatig omdat het belang om wanordelijkheden te voorkomen zwaarder weegt dan het recht om op de Dam te demonstreren.

“5.1. De voorzieningenrechter stelt voorop dat het demonstratierecht een van de fundamentele is van de democratische samenleving. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de organisatie van een demonstratie zelf de tijd en locatie daarvan kiest. De burgemeester is in beginsel gehouden die demonstratie te faciliteren. Het demonstratierecht mag in uitzonderlijke gevallen worden ingeperkt, zoals in het geval dat sprake is van reële vrees voor wanordelijkheden, maar ook dan mag van de burgemeester gevergd worden dat zij al hetgeen doet wat redelijkerwijs mogelijk is om (met politie-inzet) de demonstratie doorgang te laten vinden. Daaraan zit echter een grens.

5.2. Het is aan de burgemeester om te onderbouwen waarom een eventuele beperking noodzakelijk is. In dit geval gaat het om de verplaatsing van de startlocatie van de demonstratie. De voorzieningenrechter toetst of de burgemeester tot deze verplaatsing

heeft kunnen komen.

5.3. De burgemeester heeft zich op het standpunt gesteld dat er met betrekking tot deze demonstratie sprake is van een reële vrees voor wanordelijkheden, die op de Dam niet beheersbaar zijn. De burgemeester heeft erop gewezen dat er in de afgelopen periode naar aanleiding van pro-Israël en pro-Palestina protesten diverse incidenten en confrontaties in de stad hebben plaatsgevonden. Daarbij is een herhalend patroon dat de demonstranten vanuit tegengestelde geluiden elkaar opzoeken. Nog geen maand geleden was er in dat verband een noodverordening van kracht. De politie heeft ter zitting verder toegelicht dat er aanwijzingen zijn dat ook komende zaterdag voor- en tegenstanders tegenover elkaar zullen komen te staan. Er is een tegendemonstratie aangemeld waarbij de inschatting van de politie is dat deze tot heftige reacties zal leiden. De burgemeester heeft benadrukt dat zij geen

reden heeft te twijfelen aan de goede intenties van verzoekster om een ordelijke en geweldloze demonstratie te organiseren, maar wijst erop dat ook buiten haar om rekening moet worden gehouden met het reële risico dat voor- en tegenstanders met elkaar of met de politie in conflict raken.

5.4. De politie heeft ter zitting verder toegelicht dat komende zaterdag, met name in het gebied op en rond de Dam, een van de drukste zaterdagen van het jaar is met bezoekers en winkelend publiek, die bijvoorbeeld sinterklaasinkopen komen doen. Ook zonder demonstraties zijn er al crowdmaatregelen getroffen om deze drukte in goede banen te leiden, onder andere ten aanzien van het verkeer rond de Dam. Gelet op de ligging van de Dam en de omliggende straten kan de politie in deze drukte de veiligheid van alle groepen niet waarborgen. De politie ziet een niet te voorkomen risico op vermenging van groepen waarbij mensen met andere intenties in de drukte niet voldoende kunnen worden onderkend en de demonstratie en andere aanwezigen op de Dam niet adequaat kunnen worden beschermd. Op het Stoperaplein en andere aangeboden locaties is daartoe wel gelegenheid, waarbij wordt opgemerkt dat ook daar omvangrijke politiecapaciteit zal worden ingezet, vergelijkbaar met de aantallen die worden ingezet bij risicowedstrijden in het betaalde voetbal.

5.5. De voorzieningenrechter kan de burgemeester in dit standpunt volgen. De burgemeester heeft met de gegeven toelichting voldoende concreet gemaakt dat er een reële vrees is voor wanordelijkheden en dat de specifieke samenloop van omstandigheden op aankomende zaterdag – in de context van de recente gebeurtenissen in de stad –

op de Dam tot een onbeheersbare situatie zullen leiden wanneer deze demonstratie daar aanvangt. Daarbij weegt mee dat het hier niet om een verbod gaat, maar om een verplaatsing van de start van de demonstratie naar een alternatieve locatie. Daarmee is de demonstratie nog steeds mogelijk in het centrum van Amsterdam.

5.6. De voorzieningenrechter ziet de belangen van verzoekster om de demonstratie op de Dam te laten starten, maar concludeert in het kader van deze procedure dat het besluit van de burgemeester om de startplek van de demonstratie te verplaatsen van de Dam naar een alternatieve locatie, zoals het Stoperaplein rechtmatig is. De voorzieningenrechter is van oordeel dat op dit moment het belang van de burgemeester om onbeheersbare wanordelijkheden te voorkomen zwaarder weegt dan het belang van verzoekster om de demonstratie op de Dam te laten starten.

5.7. De voorzieningenrechter wijst het verzoek af. Dat betekent dat de demonstratie van zaterdag aanstaande niet op de Dam mag plaatsvinden. Voor vergoeding van het griffierecht of een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.”

6. Artikel 13b Opiumwet. Noodzaak tot sluiting van de woning nog niet volstrekt duidelijk.

Rechtbank Limburg 28 november 2024, ECLI:NL:RBLIM:2024:8728

De voorzieningenrechter vindt het van belang dat de nadere informatie van de NFI en de politie wordt afgewacht, voordat overgegaan wordt tot sluiting van de woning. Hoewel de voorzieningenrechter het aannemelijk acht dat in de woning een handelshoeveelheid harddrugs (meer dan 0,5 gram netto) is aangetroffen benadrukt hij dat het exacte netto gewicht nog niet vaststaat, nu alleen het bruto gewicht (5,2 gram inclusief verpakking) bekend is. Dit is relevant, omdat een beperkte overschrijding van de 0,5 gram-grens niet automatisch tot sluiting van de woning hoeft te leiden; de omvang van de overschrijding kan invloed hebben op de noodzaak en evenredigheid van de maatregel. In de bezwaarprocedure wordt meer duidelijkheid verwacht op basis van NFI-resultaten.

“6. Verzoeker heeft aangevoerd dat de aangetroffen harddrugs voor eigen gebruik was. Immers, een deel van de cocaïne (1,5 gram bruto) lag in lijntjes op een porseleinen bordje op het aanrecht in de keuken, klaar om te worden opgesnoven door de aanwezigen in de keuken van de woning. Verzoeker merkt daarbij op dat naast hemzelf nog twee andere (verslaafde) personen tijdelijk in zijn woning woonden, aldus verzoeker. Verder zijn er geen geldbedragen in de woning aangetroffen en ook geen attributen, zoals sealzakjes, waaruit kan worden afgeleid dat er gehandeld werd vanuit de woning. De aangetroffen hoeveelheid harddrugs is volgens verzoeker ook niet van dien aard dat dit wijst op handel. Verzoeker heeft verder opgemerkt dat in de bestuurlijke rapportage ten onrechte brutogewichten worden gehanteerd, terwijl eigenlijk het nettogewicht van de verdovende middelen van belang is. Hierdoor blijft volgens verzoeker

onduidelijk wat het nettogewicht is geweest van de aangetroffen cocaïne en of er sprake was van een handelsvoorraad.

6.1. De burgemeester gaat ervan uit dat er in de woning van verzoeker een handelshoeveelheid harddrugs (5,2 gram bruto cocaïne) is aangetroffen. Bij harddrugs is er sprake van een handelshoeveelheid als er meer dan 0,5 gram (netto) wordt aangetroffen. Uit de bestuurlijke rapportage van 16 augustus 2024 volgt dat alleen het bruto gewicht van de harddrugs is aangegeven, omdat de drugs gewogen is met verpakking. De burgemeester heeft op de zitting toegelicht dat het netto gewicht van de harddrugs pas duidelijk wordt als de testresultaten van het NFI bekend zijn. De burgemeester heeft zich op het standpunt gesteld dat het gewicht van het verpakkingsmateriaal niet zodanig is dat van een handelshoeveelheid harddrugs geen sprake meer zou zijn.

6.2. De voorzieningenrechter acht het voornog aannemelijk dat sprake is van een overschrijding van de 0,5 gram-grens voor een handelshoeveelheid harddrugs, maar momenteel is niet duidelijk hoe groot die overschrijding is. Dat is wel van belang, omdat een beperkte overschrijding niet automatisch leidt tot een sluiting. Immers, voor de noodzaak en de evenwichtigheid kan de grootte van de overschrijding het verschil maken.

6.3. De voorzieningenrechter verwacht dat in de bezwaarprocedure meer duidelijkheid naar voren zal komen over de netto aangetroffen harddrugs door aanvullende informatie van het NFI. Voor nu wordt voorlopig uitgegaan van een handelshoeveelheid harddrugs in de woning, zij het dat nog niet duidelijk is hoe groot de overschrijding is van de 0,5 gram-grens voor eigen gebruik. Dit betekent dat de burgemeester in beginsel bevoegd was om de woning te sluiten.”

7. Terechte weigering alcoholvergunning wegens slecht levensgedrag.

ABRvS 28 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4906

De voorzieningenrechter heeft in deze uitspraak voorlopig geoordeeld dat de burgemeester terecht een horecavergunning heeft geweigerd op grond van de Alcoholwet. Uit artikel 27, eerste lid, onder a, en artikel 8, eerste lid, onder b, van de Alcoholwet mogen leidinggevenden, niet van slecht levensgedrag zijn. Op basis van diverse antecedenten, waaronder ernstige incidenten uit 2021-2024 en eerdere feiten uit 2010 en 2020, heeft de burgemeester voldoende grond om de vergunning te weigeren. Dat sommige incidenten mogelijk niet volledig meetellen, doet hieraan geen afbreuk. Interessant is dat de aanvrager zelf erkent dat er sprake is van valsheid in geschrifte bij het invullen van het bibob vragenformulier.

“4. De voorzieningenrechter zal het verzoek in het kader van een voorlopig rechtmatigheidsoordeel beoordelen. Op grond van artikel 3, eerste lid, van de Alcoholwet is het verboden zonder daartoe strekkende vergunning van de burgemeester het horecabedrijf of slijtersbedrijf uit te oefenen. Op grond van artikel 27, eerste lid, onder a, van de Alcoholwet wordt een vergunning geweigerd indien niet wordt voldaan aan de ingevolge artikel 8 tot en met 10 geldende eisen. Uit artikel 8, eerste lid, van de Alcoholwet volgt dat leidinggevenden van het horecabedrijf en het slijtersbedrijf moeten voldoen aan de volgende eisen:

- a. Zij hebben de leeftijd van eenentwintig jaar bereikt;
- b. Zij zijn niet in enig opzicht van slecht levensgedrag;
- c. Zij moeten niet onder curatele staan.

5. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter bestond voor de burgemeester voldoende aanleiding om te oordelen dat [leidinggevende] van slecht levensgedrag is. Uit de onder overweging 2 vermelde opsomming van antecedenten blijkt van een dusdanige hoeveelheid feiten

en incidenten van overwegend ernstige aard dat, ook indien niet alle feiten en incidenten volledig aan de weigering van de vergunning ten grondslag zouden kunnen worden gelegd, er nog steeds voldoende grondslag is om deze intrekking te kunnen dragen. Dat ook antecedenten uit 2010 en 2020 zijn meegenomen bij de beoordeling van het levensgedrag, maakt dat niet anders. Gelet op de antecedenten uit 2021, 2022, 2023 en 2024, mag de burgemeester de oudere antecedenten ook betrekken bij die beoordeling. Voor zover MFE B.V. betoogt dat NemoCura B.V. verantwoordelijk is voor de valsheid in geschrifte op het Bibob-formulier oordeelt de voorzieningenrechter dat dit voor rekening van MFE B.V. komt. Het standpunt van partijen over de Dienstenrichtlijn vergt nader onderzoek en kan beter worden beoordeeld in de bodemprocedure.

5.1. Voorshands is de voorzieningenrechter van oordeel dat de burgemeester de gevraagde vergunning op grond van artikel 27, eerste lid, onder a, van de Alcoholwet in samenhang met artikel 8, eerste lid, onder b, van de Alcoholwet mocht weigeren. Het betoog slaagt niet.”

8. De burgemeester heeft de vergunningaanvragen voor de exploitatie van café de Bruine Boon terecht afgewezen op grond van de Wet bibob.

[ABRvS 20 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4670](#)

De burgemeester van Leiden weigerde een vergunning van op basis van de Wet bibob vanwege vermoedens van valsheid in geschrifte en ernstig gevaar voor misbruik van de vergunning voor strafbare feiten (art. 3, zesde lid, Wet bibob en artikel 3 eerste lid, de a-grond, de b-grond, van de Wet bibob). Appellant liet essentiële informatie op bibob vragenformulieren weg. Daarnaast werd vastgesteld dat de bestuurder, betrokken was bij strafbare feiten en belastingontduiking, hetgeen financieel voordeel opleverde. De Afdeling oordeelde dat de weigering gerechtvaardigd en evenredig was. Het is, inherent aan de weigering van de vergunning dat het betreffende horecabedrijf niet kan worden uitgbaat en dat dit ertoe kan leiden dat het moet worden verkocht. Anders dan appellant beoogt, is het niet zo dat deze weigering per definitie in de weg staat aan een toekomstige vergunningverlening.

“22. Op grond van artikel 3, zesde lid, van de Wet bibob kan de burgemeester een vergunning weigeren als er sprake is van feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat ter verkrijging van de aangevraagde vergunning een strafbaar feit is gepleegd. De weigering moet dan wel tenminste evenredig zijn met de ernst van de vermoedens en de ernst van het betreffende strafbare feit.

22.1 J4 Finance erkent dat zij fouten heeft gemaakt bij het invullen van de bibob-formulieren, maar betoogt dat deze onopzettelijk waren en dat er daarom geen sprake kan zijn van een redelijk vermoeden van valsheid in geschrifte. Met de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de burgemeester op basis van de feiten en omstandigheden redelijkerwijs het vermoeden kon hebben

dat J4 Finance opzettelijk had nagelaten informatie die van belang was voor de beoordeling in het kader van de Wet bibob, te vermelden op het formulier. Daarbij is doorslaggevend dat zij juist die informatie die met het oog op het verkrijgen van de vergunning het meest gevoelig lag, niet heeft vermeld op het formulier. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, is wat J4 Finance heeft verklaard over het onvermeld laten van deze informatie niet voldoende om het vermoeden van valsheid in geschrifte weg te nemen. Er zijn namelijk verschillende verklaringen gegeven die niet met elkaar overeenkomen. Ook wat J4 Finance aanvoert over onduidelijkheden op het formulier en over het feit dat zij getracht heeft duidelijkheid te verkrijgen, kan haar niet baten, omdat het voor haar kenbaar moet zijn geweest dat de informatie die is weggelaten

van belang was voor de beoordeling die de burgemeester moest uitvoeren.

22.2 De Afdeling volgt de rechtbank in de conclusie dat niet is gebleken dat de weigering onevenredig was. De burgemeester heeft dat in het bestreden besluit voldoende gemotiveerd. Hierbij weegt mee dat J4 Finance bij het invullen van het formulier informatie heeft weggelaten die van wezenlijk belang is voor de beoordeling in het kader van de Wet bibob, waarbij redelijkerwijs vermoed kan worden dat dit bewust is gedaan ter verkrijging van de vergunning. Bovendien is niet gebleken dat de weigering van de vergunning in dit geval gevolgen had die als onevenredig moesten worden aangemerkt door de burgemeester. Het is namelijk inherent aan de weigering van de vergunning dat het betreffende horecabedrijf niet kan worden uitgbaat en dat dit ertoe kan leiden dat het moet worden verkocht. Anders dan J4 Finance beoogt, is het echter niet zo dat deze weigering per definitie in de weg staat aan een toekomstige vergunningverlening. De burgemeester heeft hierover op de zitting van de Afdeling toegelicht dat per geval wordt beoordeeld in hoeverre de feiten en omstandigheden die eerder tot de weigering hebben geleid, ook in het voorliggende geval een ernstig gevaar opleveren in de zin van de Wet bibob.

22.3 Het betoog slaagt niet.”

9. Sluiting woning op grond van de Apv vanwege de aanwezigheid van een illegale seksinrichting.

Rechtbank Rotterdam 13 november 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:11154

Verzoek om een voorlopige voorziening vanwege een woningsluiting. De woning is door de burgemeester gesloten op grond van de APV vanwege de aanwezigheid van een illegale seksinrichting. Verzoeker is als huurder verantwoordelijk voor wat er in zijn woning gebeurt. Ondanks de grote gevolgen van de sluiting is de sluiting niet onevenwichtig. Verzoeker is als huurder zelf verantwoordelijk voor wat er in zijn woning gebeurt als hij zijn woning beschikbaar stelt aan een derde, ook als hij afwezig is. Het had op zijn weg gelegen om te controleren wat er in zijn woning gebeurde tijdens zijn afwezigheid. In die zin kan verzoeker een verwijt worden gemaakt van het feit dat hij een kennis heeft toegelaten in zijn woning die daar vervolgens een illegale seksinrichting heeft ingericht.

“16. Als de burgemeester zich redelijkerwijs op het standpunt heeft kunnen stellen dat sluiting van de woning noodzakelijk is, moet hij zich ervan vergewissen dat de duur van de sluiting evenwichtig is, ook als de duur van de sluiting in overeenstemming is met de duur die volgt uit een beleidsregel. De nadelige gevolgen van de sluiting moeten worden afgewogen tegen de omstandigheden die ertoe hebben geleid dat de burgemeester een sluiting noodzakelijk mocht vinden. Een sluiting met veel nadelige gevolgen is niet per definitie onevenwichtig.

17. Verzoeker stelt dat de sluiting grote gevolgen voor hem heeft nu hij dakloos dreigt te raken omdat hij niet langer bij zijn moeder of elders in zijn netwerk kan verblijven. Ook kan hij zijn kinderen niet langer in de woning ontvangen die daar tijdens weekenden, schoolvakanties en ook geregeld doorde-weeks verblijven. Verzoeker had zijn leven juist weer op orde nadat hij deze woning met een urgentieverklaring had verkregen,

hij onder bewind was gesteld en hij een baan heeft. Verzoeker had slechts voor de duur van twee tot drie weken een kennis van zijn vader aan onderdak geholpen omdat deze kennis zijn vader ook had geholpen. Deze kennis heeft misbruik van hem gemaakt. Verzoeker was niet op de hoogte van wat er in zijn woning gebeurde. Hij verbleef in die periode bij zijn moeder om mantelzorg te verlenen nu zij moest herstellen van een operatie. Verzoeker heeft ter onderbouwing een verklaring van zijn moeder en van zijn ex-partner, de moeder van zijn kinderen, overgelegd. Ook voert verzoeker aan dat hij geen kennissen meer in de woning zal laten verblijven zodat recidive is uitgesloten.

18. De voorzieningenrechter begrijpt dat de gevolgen van de sluiting van de woning voor verzoeker heel groot zijn. Het gevolg van een sluiting van een woning is dat de bewoner de woning moet verlaten. Dit is op zichzelf dan ook geen bijzondere omstandigheid op grond waarvan de burgemeester had

moeten afzien van een sluiting. Verzoeker is als huurder zelf verantwoordelijk voor wat er in zijn woning gebeurt als hij zijn woning beschikbaar stelt aan een derde, ook als hij afwezig is. Hij heeft er zelf voor gekozen de woning in gebruik te geven aan een kennis van zijn vader. Het had op zijn weg gelegen om te controleren wat er in zijn woning gebeurde tijdens zijn afwezigheid. In die zin kan verzoeker een verwijt worden gemaakt van het feit dat hij een kennis heeft toegelaten in zijn woning die daar vervolgens een illegale seksinrichting heeft ingericht. [derde-partij] heeft ter zitting toegelicht dat de huurovereenkomst in dit geval nog niet buitengerechtelijk is ontbonden, maar dat het zeer wel mogelijk is dat dit alsnog gebeurt omdat dit het beleid is in geval van het aantreffen van een illegale seksinrichting. Dit kan ertoe leiden dat verzoeker ook na de sluiting van de woning voor een maand niet meer terug kan naar zijn woning. Het is ook mogelijk dat verzoeker op een zogenoemde zwarte lijst komt te staan, waardoor hij gedurende een aantal jaren niet in aanmerking komt voor een sociale huurwoning. Hoewel de gevolgen groot zijn voor verzoeker, vindt de voorzieningenrechter de sluiting van de woning in dit geval echter niet onaanvaardbaar. Zoals hiervoor al opgemerkt, had het op de weg van verzoeker gelegen om niet zonder toezicht iemand in zijn woning te laten verblijven. Het feit dat hij niet langer bij zijn moeder of elders in zijn netwerk kan ver-

blijven, is geen grond om de sluiting van de woning onevenredig te achten. Ook het feit dat hij zijn kinderen regelmatig in de woning ontvangt, leidt niet tot een ander oordeel nu de kinderen niet op het adres van de woning van verzoeker staan ingeschreven. Zij hebben hun hoofdverblijf bij hun moeder en verzoeker is voor het zien van zijn kinderen niet specifiek aan deze woning gebonden. Dat verzoeker voornemens is om geen kennissen meer in de woning te laten verblijven zodat recidive volgens hem is uitgesloten, maakt evenmin dat de sluiting onevenwichtig is.”

10. Woningsluiting artikel 13b Opiumwet, noodzakelijk en evenredig. De woning tijdens sluitingsperiode van 6 maanden gesloopt. Sluiting daarom niet meer aan de orde.

ABRvS 13 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4612

De Afdeling oordeelt in deze uitspraak dat de burgemeester op basis van het Damocles-beleid de sluiting van de woning voor zes maanden terecht noodzakelijk heeft geacht, gelet op de aangetroffen hard- en softdrugs, verboden wapens, en aanwijzingen van drugshandel vanuit de woning. De belangen van de bewoners, waaronder de minderjarige kinderen, zijn meegewogen, maar wegen niet zwaarder dan het algemeen belang. Inmiddels is de woning afgebroken, waardoor de sluiting niet meer aan de orde is.

“15. Als de burgemeester zich op het standpunt heeft mogen stellen dat sluiting van het pand noodzakelijk is, dient hij zich ervan te vergewissen dat de sluiting evenwichtig is, ook als de duur in overeenstemming is met de duur die volgt uit een beleidsregel. In de overzichtsuitspraak is overwogen dat bij de beoordeling van de evenwichtigheid verschillende omstandigheden van belang zijn, zoals de mate van verwijtbaarheid van de aangeschreven persoon, een bijzondere binding met de woning, de mogelijkheid om weer in de woning terug te keren, of de overtreder door sluiting van de woning op een zwarte lijst komt te staan bij een woningbouwcorporatie als gevolg waarvan hij voor een bepaalde duur geen nieuwe sociale huurwoning kan huren in de regio en of er minderjarige kinderen in de woning wonen. De nadelige gevolgen van de sluiting moeten worden afgewogen tegen de omstandigheden die ertoe hebben geleid dat de burgemeester een sluiting noodzakelijk mocht vinden.

15.1. De voorzieningenrechter heeft geoordeeld dat de burgemeester de sluiting van de woning voor zes maanden evenwichtig heeft kunnen achten. Zij overwoog daarbij dat de burgemeester zich bij zijn besluit voldoende rekenschap heeft gegeven van de belangen van het gezin, waaronder de minderjarige kinderen. Volgens de voorzieningenrechter is niet gebleken dat de belangen van het gezin zwaarder zouden moeten wegen dan het algemeen belang bij sluiting van de woning. De Afdeling is het daarmee eens. Daarbij betreft zij dat de medische en/of psychische problematiek van de dochter van [appellant A] en [appellant B] niet is onderbouwd met medische informatie. Hoewel het te verwachten is dat een woningsluiting kinderen niet ten goede komt, is onvoldoende duidelijk geworden met welke problematiek de dochter van [appellant A] en [appellant B] kampt en wat de verwachte impact zal zijn van de woningsluiting. Het bericht van de schoolmaatschappelijk werker waarin zij meldt dat zij betrokken zal zijn bij de

dochter van [appellant A] en [appellant B] kan niet gezien worden als onderbouwing van medische of psychische problematiek, omdat daaruit niet blijkt wat de aanleiding is voor haar betrokkenheid. Ook heeft de voorzieningenrechter terecht meegewogen dat de burgemeester is nagegaan of het gezin binnen het eigen netwerk kon worden opgevangen, zodat het niet op straat zou komen te staan. [appellant A] en [appellant B] betwisten niet dat zij aanvankelijk inderdaad bij familie onderdak hebben gevonden. Dat zij zich op enig moment, zoals zij stellen, genoodzaakt zagen daar toch te vertrekken en vervolgens op een camping terecht zijn gekomen, is niet een omstandigheid waarmee de burgemeester bij zijn besluitvorming op voorhand rekening heeft kunnen en dus hoeven houden.

15.2 Het betoog slaagt niet.

15.3 Nu tijdens de zitting bij de Afdeling is gebleken dat het pand waarin de huurwoning van [appellant A] en [appellant B] was gelegen inmiddels door de gemeente is afgebroken en dat zij sinds enige tijd elders wonen, stelt de Afdeling vast dat de feitelijke sluiting van de huurwoning aan de [locatie] in Sittard voor de resterende 1,5 maand van de sluitingstermijn niet meer aan de orde is. De maatregel van bestuursdwang is immers verbonden aan de huurwoning (adres) en deze woning bestaat niet meer. Dit betekent

dat [appellant A] en [appellant B] niet alsnog de resterende 1,5 maand uit hun woning moeten op basis van deze maatregel tot sluiting.”

19. Onder deze op dit moment bekende omstandigheden heeft de burgemeester meer gewicht kunnen en mogen toekennen aan het belang van het herstel van de openbare orde en een veilig woon- en leefklimaat in de omgeving dan aan het belang van verzoeker.”

11. Uitspraak Hoge Raad over de formele rechtskracht van een besluit van een bestuursorgaan in het strafrecht.

Hoge Raad 12 november 2024, ECLI:NL:HR:2024:1621

De Hoge Raad benadrukt in dit arrest dat de formele rechtskracht van bestuursrechtelijke besluiten in het strafrecht als uitgangspunt geldt. Dit betekent dat een besluit van een bestuursorgaan – waartegen een bestuursrechtelijke rechtsgang openstond of had opengestaan, maar niet is benut – in beginsel bindend is voor de strafrechter. Deze formele rechtskracht bevordert de rechtszekerheid en voorkomt tegenstrijdige uitspraken, terwijl het tevens een duidelijke taakverdeling. Alleen onder twee bijzondere omstandigheden kan die formele rechtskracht worden doorbroken.

“2.5.1 Als uitgangspunt heeft te gelden dat aan een besluit van een bestuursorgaan waartegen een met voldoende waarborgen omklede bestuursrechtelijke rechtsgang open staat, of heeft opengestaan maar niet of niet met succes is gebruikt, in het strafrecht formele rechtskracht toekomt. Dit uitgangspunt geldt met het oog op de rechtszekerheid, het voorkomen van tegenstrijdige uitspraken en in verband met een behoorlijke taakverdeling tussen de strafrechter en de bestuursrechter (vgl. HR 12 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:617). Deze taakverdeling houdt onder meer verband met de onwenselijkheid dat de strafrechter anders gedwongen zou zijn om in een daarop niet toegesneden procedure, waarin het bestuursorgaan dat het betreffende besluit heeft genomen geen procesdeelnemer is, vragen onder ogen te zien tot het beantwoorden waarvan bij uitstek de bestuursrechter is toegerust en geroepen (vgl. het vandaag uitgesproken arrest in de zaak 22/03695, ECLI:NL:HR:2024:1622, rechtsoverweging 2.4.1).

Dit uitgangspunt van de formele rechts-

kracht brengt mee dat de strafrechter in beginsel ervan moet uitgaan dat een besluit van een bestuursorgaan wat betreft de wijze van totstandkoming en zijn inhoud in overeenstemming is met de betreffende wettelijke voorschriften en met algemene rechtsbeginselen. Is het besluit bij onherroepelijke uitspraak van de bestuursrechter vernietigd, dan moet de strafrechter van die beslissing van de bestuursrechter uitgaan (vgl. HR 12 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:617).

2.5.2 Onder bijzondere omstandigheden kan aanleiding bestaan op deze formele rechtskracht van besluiten een uitzondering te maken in die zin dat een gedraging in weerwil van een besluit van een bestuursorgaan niet tot strafbaarheid leidt. Dat is bijvoorbeeld het geval als zich de uitzonderlijke situatie voordoet dat (i) fundamentele rechten en/of rechtstreeks werkende bepalingen van Unierecht met zich brengen dat zo'n besluit niet als basis kan dienen voor een strafrechtelijke veroordeling (vgl. HR 28 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:527) of (ii) als de delictomschrijving zo moet worden uitgelegd

dat hieraan alleen wordt voldaan als sprake is van een (ook) naar het oordeel van de strafrechter rechtmatig tot stand gekomen besluit (vgl. HR 24 september 2002, ECLI:N-L:HR:2002:AE2126, met betrekking tot artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht).

2.6.1 Tegen het besluit van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (hierna: CBR) waarbij op grond van artikel 131 lid 2, aanhef en onder a, WVV 1994 de geldigheid van het rijbewijs wordt geschorst, staat een met voldoende waarborgen omklede bestuursrechtelijke rechtsgang open. Dat brengt mee dat het de strafrechter bij een strafrechtelijke vervolging voor artikel 9 lid 5 WVV 1994 in beginsel niet vrij staat te onderzoeken of het besluit van het CBR rechtmatig is. Voor het maken van een uitzondering als hiervoor onder 2.5.2 bedoeld, ziet de Hoge Raad geen aanleiding.

2.6.2 Uit het voorgaande volgt dat het oordeel van het hof dat de strafrechter in geval van een strafrechtelijke vervolging voor overtreding van artikel 9 lid 5 WVV 1994 moet beoordelen of het besluit tot schorsing van de geldigheid van het rijbewijs rechtmatig tot stand is gekomen, getuigt van een onjuiste rechtsopvatting.

2.7 Het cassatiemiddel slaagt”

12. Boeren protesten, verbod met landbouwvoertuigen te demonstreren niet in strijd met EVRM.

ABRvS 6 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4479

FDF betoogt dat de opgelegde beperking - het verbod om met landbouwvoertuigen de weg op te gaan om te demonstreren - in strijd is met artikel 11 van het EVRM. De Afdeling oordeelt dat het tijdelijke verbod op demonstreren met landbouwvoertuigen in Groningen in juli 2020 gerechtvaardigd was. Het diende legitieme doelen zoals bescherming van gezondheid, verkeersveiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden. De beperking was proportioneel, noodzakelijk, en geschikt, mede gezien het onvoorspelbare en gevaarlijke karakter van de demonstraties. Alternatieven waren niet haalbaar, en andere vormen van demonstreren bleven toegestaan.

“16. Met de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de opgelegde beperking proportioneel was. De Afdeling oordeelt dat de beperkende maatregel geschikt was om de gestelde belangen te beschermen, dat er geen minder vergaande maatregelen waren waarmee dezelfde doelen konden worden bereikt en dat de door de maatregel gediende belangen opwogen tegen de beperking. De beperking hield slechts in dat in de provincie Groningen gedurende één week niet met landbouwvoertuigen mocht worden gedemonstreerd. Met deze toegespitste maatregel kon worden bereikt dat de gezondheid en verkeersveiligheid werden beschermd en geen wanordelijkheden plaatsvonden. Met deze beperking werd, na de ongeregelde heden van de dagen ervoor, een beperkte afkoelingsperiode ingesteld, waarbij nog steeds demonstraties mogelijk waren, behalve met landbouwwerktuigen. De beperking dat niet met landbouwvoertuigen mocht worden gedemonstreerd was dan ook geschikt om de legitieme doelen te bereiken. Daarnaast is de Afdeling van oordeel dat de voorzitter voldoende heeft gemotiveerd

dat op het moment van het nemen van het besluit op 6 juli 2020 geen minder ingrijpende maatregelen beschikbaar waren om de verkeersveiligheid te waarborgen, de volksgezondheid te beschermen en wanordelijkheden te voorkomen. Door het ontbreken van voorafgaande kennisgevingen van de organisatoren van de demonstraties en door het gebrek aan bereidheid om contactpersonen aan te wijzen, kon de voorzitter in een eerder stadium geen regie voeren over de gang van zaken bij de demonstraties. Deze demonstraties vonden bovendien op meerdere locaties plaats. De kans dat de demonstraties zich naar elders zouden verplaatsen als de beperking alleen voor de stad Groningen en het terrein van het vliegveld Eelde zou gelden, zoals FDF heeft bepleit, mocht de voorzitter daarom aannemelijk achten. De voorzitter mocht zich, mede gezien zijn aanzienlijke beoordelingsruimte (zie overweging 6) op het standpunt stellen dat de door de maatregel gediende belangen opwogen tegen de beperking dat tijdelijk niet met landbouwvoertuigen mocht worden gedemonstreerd. Zoals de rechtbank terecht

heeft benadrukt bleven alle andere vormen van demonstratie toegestaan. Daarbij kunnen demonstrerende agrariërs ook andere uitingen dan landbouwvoertuigen als symbool inzetten om ruchtbaarheid te geven aan de boodschap die zij willen uitdragen. Uit de rechtspraak van het EHRM volgt dat demonstreren en blokkeren met landbouwvoertuigen niet tot de kern van de demonstratievrijheid behoort (zie het arrest van 15 oktober 2015, Kudrevičius e.a. tegen Litouwen, ECLI:CE:ECHR:2015:1015JUD003755305, punten 97 en 170). Het verbieden van het demonstreren met landbouwvoertuigen kan daarom, gezien ook het intimiderende effect dat daarvan uit kan gaan, eerder gerechtvaardigd zijn dan beperkingen die zien op de kern van het demonstratierecht. Bovendien gold de maatregel maar voor een week en was hij dus beperkt in de tijd. Dat FDF niet betrokken zou zijn geweest bij de eerdere demonstraties, zoals zij stelt, betekent niet dat de voorzitter daarom geen beperkingen mocht stellen aan demonstraties die door haar zouden worden georganiseerd. Anders dan FDF naar voren heeft gebracht, kan uit het arrest van het EHRM van 26 april 1991, Ezelin tegen Frankrijk, ECLI:CE:ECHR:1991:0426JUD001380085 niet worden afgeleid dat alleen een beperking kan worden opgelegd aan degenen die eerder het gedrag hebben vertoond waardoor de beperking nodig wordt geacht.

Naar het oordeel van de Afdeling heeft de voorzitter voldoende gemotiveerd waarom de beperking in dit geval noodzakelijk was. Voor zover FDF betoogt dat de voorzitter gebruik had moeten maken van zijn bevoegdheid om tijdens een demonstratie aanwijzingen te geven, volgt de Afdeling dat niet. Zoals op de zitting door de gemachtigde van de voorzitter nogmaals is benadrukt, was het voor de voorzitter niet mogelijk om in te grijpen bij de eerdere demonstraties, omdat de demonstranten geen kennis gaven van hun voornemen tot demonstreren, niet openstonden voor overleg en slecht aanspreekbaar waren op hun gedrag. Van hem kon daarom niet worden verwacht dat hij zou onderzoeken of en hoe demonstraties met landbouwvoertuigen konden worden gefaciliteerd. In zoverre gaat de vergelijking met de door FDF genoemde uitspraak van de Afdeling van 21 augustus 2019 (ECLI:N-L:RVS:2019:2820) niet op.

17. De conclusie is dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat de opgelegde beperking gerechtvaardigd was en dus niet in strijd is met artikel 11 van het EVRM.”

PLATFORM

HANDHAVING EN TOEZICHT IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Als lid van dit landelijke platform is jouw organisatie voor **749,-** per jaar verzekerd van exclusieve toegang tot actuele kennis, innovatie en intervisie op het vlak van handhaving en toezicht. Zeker na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het van groot belang om goed op de hoogte te zijn van de laatste nieuwe rechtspraak op het gebied van handhaving en toezicht. Met jouw deelname aan het platform zorgen wij ervoor dat je niets mist en blijf je up-to-date.

Platformleden krijgen exclusieve toegang tot:

Vier keer per jaar webinar 'Kwartaalupdate handhaving en toezicht'

Chantal organiseert **4 keer** per jaar een webinar over de belangrijkste ontwikkelingen in de rechtspraak op het gebied van handhaving en toezicht. Met ruimte om tijdens het webinar vragen te stellen, of na afloop telefonisch of per e-mail één op één een concrete casus te bespreken.

Een jaarlijkse fysieke studiebijeenkomst

Jaarlijks verzorgt Chantal een **verdiepende studiebijeenkomst** over een specifiek thema in het vakgebied handhaving en toezicht. Toegespitst op de actualiteit, zoals bijvoorbeeld handhaving onder de Omgevingswet.

Nieuwe publicaties & blogs

Als eerste ontvang je de nieuwste publicaties en blogs van Chantal over handhaving en toezicht direct in je mailbox.

Een maandelijkse nieuwsbrief

Chantal stuurt je **iedere maand** een nieuwsbrief met de belangrijkste uitspraken.

Meer informatie of direct aanmelden?
platformhandhavingentoezicht@hekkelman.nl

Chantal van Mil | Advocaat
024 - 382 83 12 | c.van.mil@hekkelman.nl

**Hekkel
man** advocaten | notarissen